

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1939-1940.

SÉANCE DU 28 FÉVRIER 1940.

Proposition de Loi en vue de l'octroi d'une allocation complémentaire de pension aux anciens salariés bénéficiaires d'une majoration gratuite de rente de vieillesse, en application de la loi du 15 décembre 1937.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Voici plusieurs mois que M. le Ministre Balthazar est venu devant la Commission du Travail et de la Prévoyance Sociale du Sénat, nous faire part de ses préoccupations à propos de la situation des salariés mobilisés au regard des lois d'assurance vieillesse-survie. En ce qui concerne les assujettis à la loi du 15 décembre 1937, il se demandait s'il n'était pas possible de créer un Fonds de Solidarité dont les ressources permettraient le paiement des cotisations des mobilisés. Il suggérait une cotisation ouvrière de 1/2 p. c. du salaire et une cotisation pareille de la part des employeurs. Le total des recettes étant supérieur à la somme nécessaire pour maintenir les droits des mobilisés, le reliquat serait employé en vue d'octroyer de modestes compléments de pension aux pensionnés de la loi générale, anciens salariés.

Les réactions, au sein de notre Commission ont été diverses. Une

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1939-1940.

VERGADERING VAN 28 FEBRUARI 1940.

Wetsvoorstel tot toekenning van een pensioensbijslag aan de gewezen loontrekkenden die den kosteloozen oudedomsrentetoeslag genieten bij toepassing der wet van 15 December 1937.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Enkele maanden geleden reeds kwam Minister Balthazar in de Senaatscommissie van Arbeid en Sociale Voorzorg uiting geven aan zijn bezorgdheid aangaande den toestand der gemobiliseerde loontrekkenden in verband met de wetten op de verzekering tegen ouderdom en overleving. Wat betreft de personen die vallen onder de toepassing der wet van 15 December 1937, vroeg hij zich af of het niet mogelijk was een solidariteitsfonds op te richten waarvan de inkomsten zouden toelaten de bijdragen der gemobiliseerden te betalen. Hij stelde voor een arbeidersbijdrage van 1/2 t. h. van het loon en een gelijke werkgeversbijdrage. Daar het totaal der ontvangsten hooger is dan de som die vereischt is voor de handhaving der rechten van de gemobiliseerden, zou het overschot worden besteed voor het verleenen van geringe pensioensbijslagen aan de gepensioneerden der algemeene wet, gewezen loontrekkenden.

De reacties in den schoot onze Commissie waren van uiteenloopen-

majorité, cependant, fit bon accueil à cette communication.

Dans le monde ouvrier, il y eut tout de suite de nombreuses manifestations d'adhésion à ce qui devint vite, dans le langage courant, « la formule Balthazar ». Une résolution de la Confédération Générale du Travail résume la multitude des ordres du jour votés par de nombreuses assemblées ouvrières. J'en donne l'essentiel :

« Le Bureau de la Confédération Générale du Travail...

» Rappelle que la classe ouvrière, voulant absolument mettre ses vieux jours à l'abri du besoin, s'est prononcée à de très nombreuses reprises pour le paiement d'une cotisation d'assurance plus élevée, étant entendu qu'il y aurait d'autre part versement d'une même cotisation par les employeurs;

» Considérant que la condition des vieux ouvriers de la métallurgie, du textile, du bâtiment, de la verrerie, etc., devient plus misérable encore du fait de l'augmentation considérable du coût de la vie;

» Considérant d'autre part que le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale a envisagé le paiement d'une modeste cotisation supplémentaire d'un demi pour cent par les salariés assujettis à la loi du 15 décembre 1937 et d'une même cotisation par leurs employeurs, ce qui donnerait des ressources en vue de garantir les droits des salariés mobilisés et pour accorder d'urgence une aide aux vieillards de la classe ouvrière;

» Rappelle que le Bureau et le Comité national de la Confédération générale du Travail ont donné leur adhésion à pareil système;

» »

den aard. Een meerderheid evenwel verleende goed onthaal aan deze mededeeling.

In de arbeiderskringen kwamen er dadelijk talrijke uitingen van toetreding tot hetgeen in de omgangstaal spoedig genoemd werd « de formule Balthazar ». Een motie van het Algemeen Vakverbond vat de veelvuldige dagorden samen die werden gestemd door talrijke arbeidersvergaderingen. Wij geven hieronder de hoofdzaak van deze motie :

« Het Bureau van het Algemeen Vakverbond...

» Brengt in herinnering dat de arbeidersklasse volstrekt haar ouden dag wil vrijwaren voor behoefte en dat zij zich herhaaldelijk heeft uitgesproken voor de betaling van een hogere verzekeringsbijdrage, met dien verstande dat aan den anderen kant de werkgevers dezelfde bijdrage zouden storten ;

» Overwegende dat het bestaan der bejaarde arbeiders uit de metaalnijverheid, de textielnijverheid, het bouwbedrijf, de glasnijverheid, enz., nog ellendiger wordt door de aanzienlijke stijging van de levensduurte ;

» Overwegende aan den anderen kant dat de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg de betaling heeft in het vooruitzicht gesteld van een geringe aanvullende bijdrage van een half procent door de loontrekkenden onderworpen aan de wet van 15 December 1937, en van eenzelfde bijdrage door hun werkgevers, hetgeen middelen zou aan de hand doen om de rechten der gemobiliseerde loontrekkenden te vrijwaren, en om bij hoogdringendheid hulp te verleen aan de bejaarde lieden van de arbeidersklasse ;

» Brengt in herinnering dat het Bureau en het Nationaal Comité van het Algemeen Vakverbond hun instemming hebben betuigd met dergelijk stelsel;

» »

Au Sénat, à l'occasion de la discussion de son budget M. le Ministre du Travail et de la Prévoyance sociale a manifesté à nouveau sa sympathie pour la formule. Mais aucun projet gouvernemental ne voit le jour.

Or, le temps presse. Les vieux pensionnés de l'industrie savent, depuis des années, que leurs compagnons restés au travail veulent faire acte de solidarité en leur faveur. Aujourd'hui, ils ne comprennent plus qu'on les fasse attendre encore et toujours, alors qu'ils sont vraiment misérables.

J'estime qu'il faut mettre le Gouvernement en face d'une proposition de loi puisqu'il n'agit pas. Sans doute, y a-t-il des négociations, des conversations. Sans doute mêle-t-on à cette question des pensions, l'affaire du 1/2 p. c. des congés payés. L'autre jour, *l'Etoile Belge* (12 février 1940) nous apprenait que les patrons veulent qu'on leur fasse remise du 1/2 p. c. des congés payés, mais qu'ils n'entendent pas du tout avoir à payer quoi que ce soit en matière de pensions. Les diverses parties en cause pourraient donc encore discuter là-dessus bien longtemps. Or c'est pour le 1er avril prochain qu'il faudrait aboutir, en ce qui concerne les vieux ouvriers salariés.

Dans ces conditions, il convient de mettre le Gouvernement en mesure de secourir d'urgence les anciens salariés, avec les ressources provenant de l'unique cotisation ouvrière. La retenue de 1/2 p. c. sur les salaires des ouvriers assujettis à la loi du 15 décembre 1937 doit se faire sans nouveau retard. Il appartiendra au Gouvernement de régler par la suite la question du maintien des droits des mobilisés. Tant mieux, s'il obtient le concours patronal.

In den Senaat heeft de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, naar aanleiding der bespreking van zijn begroting, andermaal doen blijken van zijn gehechtheid aan deze formule. Maar geen enkel regeeringsontwerp wordt ingediend.

Welnu, de tijd dringt. De bejaarde gepensioneerden van de nijverheid weten sedert jaren dat hun makkers, die aan den arbeid zijn gebleven, een daad van solidariteit te hunnen voordeele willen stellen. Thans begrijpen zij niet meer dat men ze steeds late wachten, als wanneer zij werkelijk in ellende leven.

Ik oordeel dat de Regeering moet geplaatst worden tegenover een wetsvoorstel, vermits zij niet handelend optreedt. Gewis zijn er onderhandelingen en besprekingen geweest. Gewis brengt men bij dit vraagstuk der pensioenen de zaak van het 1/2 t. h. der betaalde verlofdagen te pas. Op 12 Februari jl. vernamen wij door de *Etoile Belge* dat de werkgevers willen dat het 1/2 t. h. van de betaalde verlofdagen hun worde kwijtgescholden, maar dat zij volstrekt niets willen te betalen hebben inzake pensioenen. De verschillende betrokken partijen zouden dus daarover nog lang kunnen redetwisten. Welnu, tegen 1 April aanstaande zou er een oplossing moeten zijn voor de bejaarde gewezen loontrekkende arbeiders.

In deze voorwaarden moet de Regeering worden in staat gesteld onverwijld hulp te verleen aan de gewezen loontrekkenden door middel van de opbrengst van de eenige arbeidersbijdrage. De afhouding van een half procent op de loonen der arbeiders onderworpen aan de wet van 15 December 1937 moet onverwijld worden toegepast. Het zal aan de Regeering behoren later het vraagstuk op te lossen van de handhaving der rechten van de gemobiliseerden. Des te beter indien zij de medewerking van de werkgevers verkrijgt.

La proposition vise à procurer les ressources nécessaires en vue d'octroyer, dès le 1er avril 1940, un complément de pension de 480 francs aux anciens salariés mariés et un complément de 300 francs aux célibataires, veufs et séparés de droit. Il n'est fait aucune différence entre les salariés nés avant ou à partir de 1867. C'est le dossier établi par le service ministériel des pensions, au moment de la dernière demande en majoration de rente de vieillesse qui renseigne la qualification professionnelle. La cotisation ne sera plus perçue six mois après le rétablissement de la paix. Des arrêtés royaux, pris en conformité des décisions du Conseil d'Administration du Fonds de Solidarité, fixeront les règles à suivre pour le prélèvement de la cotisation de 1/2 p. c. du salaire, pour la remise de celle-ci au Fonds de Solidarité, pour le versement des cotisations des mobilisés à la Caisse Générale d'Épargne et de Retraite, pour le paiement des compléments de pensions.

* * *

Combien y aura-t-il de pensionnés bénéficiaires du Fonds ? En 1940, au maximum : 120.000 anciens salariés pensionnés ne travaillant plus, dont 55.000 mariés.

Dépense pour les compléments :

$$480 \times 55,000 = 26,400,000 \text{ fr.}$$

$$300 \times 65,000 = 19,500,000 \text{ fr.}$$

$$\text{Total. . . } 45,900,000 \text{ fr.}$$

=====

Quelles sont les ressources ?

En 1938, il y avait en chiffre rond, 1,600,000 salariés assujettis à la loi du 15 décembre 1937.

En 1940, supposons : 170,000 chômeurs complets toute l'année et

Ons voorstel strekt ertoe de noodige middelen aan de hand te doen om vanaf 1 April 1940 een pensioensbijslag van 480 frank te verleen en aan de gehuwde gewezen loontrekkenden en een bijslag van 300 frank aan de ongetrouwden, weduwnaars en in rechten gescheidenen. Er wordt geen verschil gemaakt tusschen de loontrekkenden geboren vóór of vanaf 1867. Het is het dossier, opgemaakt door den ministerieelen pensioendienst op het oogenblik der laatste aanvraag tot het bekomen van den ouderdomsrentebijslag, dat de beroepshoedanigheid vermeldt. De bijdrage zal niet meer worden geheven zes maanden na het herstel van den vrede. Koninklijke besluiten getroffen overeenkomstig beslissingen van den beheerraad van het Solidariteitsfonds, zullen de regelen bepalen welke dienen gevolgd voor de afhouding der bijdrage van een half procent op het loon, voor het overmaken van deze bijdrage aan het Solidariteitsfonds, voor de storting der bijdragen van de gemobiliseerden in de algemeene Spaar- en Lijfrentekas en voor de betaling der pensioenbijslagen.

* * *

Hoeveel gepensionneerden zullen het voordeel van het fonds kunnen genieten ? In 1940 hoogstens 120,000 gepensionneerde gewezen loontrekkenden die niet meer arbeiden, waarvan 55,000 gehuwden.

Uitgave voor de bijslagen :

$$480 \times 55,000 = 26,400,000 \text{ fr.}$$

$$300 \times 65,000 = 19,500,000 \text{ fr.}$$

$$\text{Totaal . . } 45,900,000 \text{ fr.}$$

=====

Welke zijn de inkomsten ?

In 1938 waren er rond de 1,600,000 loontrekkenden onderworpen aan de wet van 15 December 1937.

In 1940 onderstellen wij 170,000 volledige werklozen gedurende het

380,000 mobilisés. Soit un total de 550,000 assujettis ne cotisant pas. Il reste donc au travail 1,050,000 ouvriers au salaire moyen de 9,000 fr. Total des salaires : 9,450,000,000 fr. $\times \frac{1}{2}$ p. c. = 47,250,000 fr. Il y a une réserve de 1,350,000 pour administration et augmentation éventuelle du nombre des pensionnés en 1941.

Les services du Ministère compétent diront si ces chiffres doivent être rectifiés. J'espère qu'il y aura rectification dans le sens d'une somme plus élevée disponible pour les anciens pensionnés.

ARTHUR JAUNIAUX.

geheele jaar en 380,000 gemobiliseerden, zegge een totaal van 550,000 verzekerden, die geen bijdragen storten. Er blijven dus aan het werk 1,050,000 arbeiders tegen een gemiddeld loon van 9000 frank. Totaal der loonen : 9,450,000,000 fr. $\times \frac{1}{2}$ t. h. = 47,250,000 frank. Er is een reserve van 1,350,000 frank voor het bestuur en voor de eventueele stijging van het aantal gepensionneerden in 1941.

De diensten van het bevoegde Ministerie zullen zeggen of deze cijfers moeten verbeterd worden. Ik hoop dat er verbetering zal zijn in den zin van een hooger bedrag beschikbaar voor de bejaarde gepensionneerden.

Proposition de Loi en vue de l'octroi d'une allocation complémentaire de pension aux anciens salariés bénéficiaires d'une majoration gratuite de rente de vieillesse, en application de la loi du 15 décembre 1937.

Le Fonds d'allocations pour ouvriers.

De l'organisation du Fonds d'allocations.

ARTICLE PREMIER.

Il est institué auprès du Ministère du Travail et de la Prévoyance Sociale, un Fonds d'allocations pour ouvriers.

ART. 2.

Ce Fonds est autonome et fonctionne sous le contrôle et avec la garantie de l'Etat.

Il jouit de la personnalité civile. Il a le droit, dans les limites ci-après :

1° de contracter, de disposer ou de posséder. Toutefois, il ne peut prendre un immeuble à bail ou acquérir un immeuble à titre onéreux qu'en vue de la réalisation de son objet et moyennant autorisation du Gouvernement;

2° de recevoir des libéralités entre vifs ou testamentaires, moyennant l'autorisation du Gouvernement;

3° d'ester en justice.

ART. 3.

Le Fonds d'allocations est géré par un Conseil d'administration et un directeur général.

Le Conseil d'administration est composé comme suit :

a) six ouvriers représentant les ouvriers;

b) trois membres représentant le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale, parmi lesquels un fonctionnaire du Ministère des Finances.

Wetsvoorstel tot toekenning van een pensioensbijslag aan de gewezen loontrekkenden die den kostelozen oudedomsrentetoeslag genieten bij toepassing der wet van 15 December 1937.

Het Toelagenfonds voor arbeiders.

De inrichting van het Toelagenfonds.

EERSTE ARTIKEL.

Bij het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg wordt een Toelagenfonds voor arbeiders opgericht.

ART. 2.

Dit Fonds is zelfstandig en werkt onder toezicht en met den waarborg van den Staat.

Het geniet rechtspersoonlijkheid. Het heeft het recht, binnen de hierna aangegeven grenzen :

1° overeenkomsten te sluiten, te beschikken of te bezitten. Het mag evenwel geen vast goed huren of onder bezwarenden titel verwerven dan voor de verwezenlijking van zijn doel en mits toestemming van de Regeering;

2° schenkingen onder levenden of bij testament te ontvangen, mits toestemming van de Regeering;

3° in rechten te verschijnen.

ART. 3.

Het Toelagenfonds, wordt bestuurd door een raad van beheer en een directeur-generaal.

De Raad van Beheer is als volgt samengesteld :

a) zes arbeiders vertegenwoordigers van de arbeiders;

b) drie leden vertegenwoordigers van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, waaronder een ambtenaar van het Ministerie van Financien.

Le mode de présentation des membres compris dans la catégorie *a*) est réglé par arrêté royal. Le président est nommé par le Roi.

Les membres composant le Conseil d'administration sont nommés par le Roi, pour la durée du fonctionnement du Fonds.

Le Directeur général est nommé, en dehors des membres du Conseil, par le Roi, qui fixe son traitement.

ART. 4.

Le fonds de roulement est placé en dépôt ou en compte courant dans les établissements financiers dont la désignation appartient au Conseil d'administration.

ART. 5.

Le Fonds d'allocations jouit de l'exemption des droits d'enregistrement, de timbre et de greffe pour tous les actes et toutes les pièces nécessaires à l'exécution de sa mission.

Il jouit, en outre, de l'exemption des taxes foncières pour les immeubles, ou parties d'immeubles qu'il occupe pour les besoins de ses services.

ART. 6.

Un arrêté royal détermine les règles relatives au fonctionnement du Fonds d'allocations pour ouvriers.

ART. 7.

Le Fonds d'allocations est alimenté par :

1º une contribution des assujettis fixée à 1/2 p. c. du salaire;

2º la contribution est due par tout salarié occupé. Elle est prélevée sur son salaire par l'employeur.

Un arrêté royal fixe les règles à suivre pour le prélèvement du versement ouvrier, ainsi que pour la remise

Een koninklijk besluit regelt de wijze van voordracht der leden sub *a*. De voorzitter wordt door den Koning benoemd.

De leden van den Raad van Beheer worden door den Koning voor den duur van het Fonds benoemd.

De directeur-generaal wordt, buiten de leden van den Raad, benoemd door den Koning, die zijn wedde bepaalt.

ART. 4.

Het bedrijfsfonds wordt in deposito of in loopende rekening geplaatst bij de financieele inrichtingen door den Raad van Beheer aan te duiden.

ART. 5.

Het Toelagenfonds geniet vrijdom van registratie-, zegel- en griffierechten voor al de akten en stukken vereischt voor de uitvoering van zijn opdracht.

Het geniet bovendien vrijstelling van grondbelasting voor de vaste goederen of gedeelten van vaste goederen betrokken voor de behoeften van zijn diensten.

ART. 6.

Een koninklijk besluit bepaalt de regelen voor de werking van het Toelagenfonds voor arbeiders.

ART. 7.

Het Toelagenfonds wordt gestijfd door :

1º een bijdrage der aangeslotenen bepaald op 1/2 t. h. van het loon ;

2º de bijdrage is verschuldigd door elken te werk gestelden loontrekker. Zij wordt door den werkgever van zijn loon afgehouden.

Een koninklijk besluit bepaalt de regelen voor de afhouding van de arbeidersbijdrage, alsook voor het

de celui-ci au Fonds d'allocations pour ouvriers.

Cetteremise s'effectue exclusivement par l'employeur.

*De l'allocation de vieillesse
pour ouvriers.*

ART. 8.

I. — Il est accordé, de droit, une allocation de vieillesse, à charge du Fonds d'allocations pour ouvriers, au plus tôt à l'âge de 65 ans, aux salariés manuels assujettis aux lois des 10 décembre 1924, 14 juillet 1930 ou 15 décembre 1937 qui bénéficient de la majoration de rente de vieillesse sans enquête ou après enquête sur les ressources.

La qualification d'ouvrier est constatée par le dossier établi par le service des pensions du Ministère du Travail et de la Prévoyance Sociale, lors de l'introduction de la demande de majoration gratuite de rente de vieillesse.

L'allocation n'est payée qu'aux anciens salariés ayant, ainsi que leur épouse, cessé toute activité professionnelle.

II. — Le montant annuel de l'allocation est fixé uniformément à 480 francs pour les bénéficiaires mariés du sexe masculin et à 300 francs pour les autres bénéficiaires.

ART. 9.

Les dispositions de la présente loi entreront en vigueur le 1er avril 1940 et le resteront jusqu'à six mois après le rétablissement de la paix.

A. JAUNIAUX,
C. MERTENS,
J. ROLAND,
A. MOULIN,
J. COOLE.
H. REGISTER.

overmaken van deze laatste aan het Toelagenfonds voor arbeiders.

Deze overdracht geschiedt uitsluitend door den werkgever.

De ouderdomstoeslag voor arbeiders.

ART. 8.

I. — Van rechtswege wordt een ouderdomstoeslag, ten laste van het Toelagenfonds voor arbeiders, ten vroegste op den leeftijd van 65 jaar, toegekend aan de loontrekkende handarbeiders onderworpen aan de wetten van 10 December 1924, 14 Juli 1930 of 15 December 1937, die den ouderdomsrentetoeslag genieten zonder onderzoek of na onderzoek van de inkomsten.

De hoedanigheid van arbeider blijkt uit het dossier opgemaakt door den pensioendienst van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, bij de indiening van de aanvraag om kosteloos ouderdomsrentetoeslag.

De toeslag wordt slechts betaald aan de gewezen loontrekkers die, evenals hun echtgenoot, elke beroepsbedrijvigheid hebben gestaakt.

II. — Het jaarlijksch bedrag van den toeslag wordt vast bepaald op 480 frank voor de gehuwde mannen en op 300 frank voor de overige rechthebbers.

ART. 9.

De bepalingen dezer wet worden van kracht op 1 April 1940 en blijven het tot 6 maanden na het herstel van den vrede.